

ESF-projektet Samverkan för ökad skolnärvaro 2020 - 2022

start.stockholm

Sammanfattning

Europeiska socialfonden (ESF) har beviljat ESF-projektet Samverkan för ökad skolnärvaro, projektmedel, till insatser för att öka skolnärvaron och måluppfyllelsen för 200 elever i årskurs 8-9 med upprepad eller längre frånvaro. Projektet har pågått sedan september 2020 och avslutades i juni 2022. Projektet har haft en total budget på 12,9 miljoner kronor varav socialförvaltningen finansierat med 6,9 miljoner kronor och ESF medfinansierat med drygt 6 miljoner kronor.

Projektet är ett samverkansprojekt inom Stockholms stad mellan socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och socialtjänstens förebyggande enheter i stadsdelsförvaltningarna i Stockholms stads sju ytterstadsstadsdelar.

Bakgrunden till projektet är att skolan enligt forskning, är den viktigaste skyddsfaktorn för ungdomars framtida psykiska hälsa, för att motverka olika former av sociala problem och utanförskap. Fullföljd grundskola och gymnasium ökar förutsättningarna för framtida etablering på arbetsmarknaden.

Många elever som saknar behörighet till ett nationellt gymnasieprogram har haft problem med omfattande skolfrånvaro. Upprepad eller längre frånvaro innebär att elever inte får sin rätt till utbildning tillgodosedd, vilket är ett allvarligt samhällsproblem och strider mot barnets rätt till utbildning enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), som är svensk lag sedan 2018-06-20.

Frånvaroproblematiken kan ofta bero på flera samverkande faktorer kopplade till eleven, familjen, skolan och kamraterna. Elever med skolfrånvaro kan därför behöva insatser från flera myndigheter. Brist på samordnade insatser kring elever med omfattande skolfrånvaro ökar risken för ett framtida utanförskap.

För att kunna möta den enskilda elevens behov är det avgörande att ta reda på orsakerna till frånvaron och erbjuda rätt stöd i rätt tid till både elev och vårdnadshavare.

Enligt skollagen är rektor skyldig att se till att skyndsamt utreda om en elev har upprepad eller längre skolfrånvaro, oavsett om den är giltig eller ogiltig.¹ Skolans utredning ska ske i samverkan med elev och vårdnadshavare och vid behov tas en individuell utvecklingsplan eller/och ett åtgärdsprogram fram med individanpassade stödinsatser.

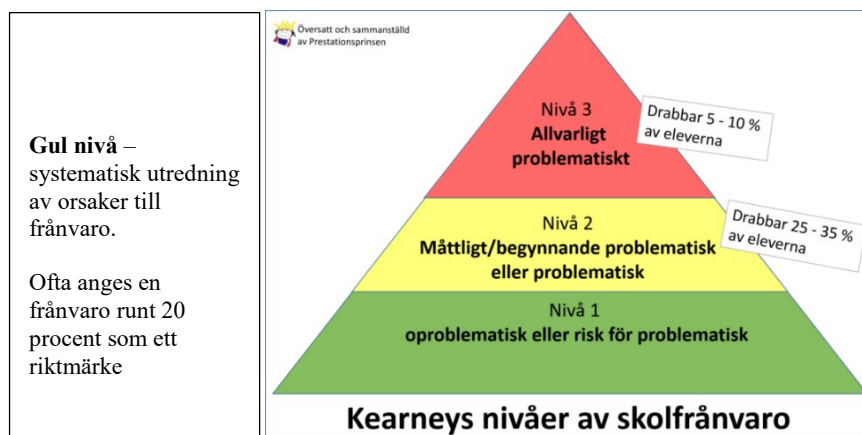
¹ Skollagen (2010:800) 7 kap. 19 a §

I Stockholms stad samverkar grundskola och socialtjänst sedan tidigare i skolsociala team (SST) i de sju ytterstadsstadsdelarna och arbetar gemensamt med elever med problematisk skolfrånvaro. De befintliga skolsociala teamen arbetar med elever i årskurs 4-9.

Teamen har utformats på lite olika sätt och i olika konstellationer i de sju ytterstadsstadsdelsområdena, därför har också arbetssättet i stadsdelarna från början sett lite olika ut alltifrån skolans aktualisering till hur de olika teamen arbetar och vilka metoder som tillämpas.

Arbetet i skolsociala team bygger på att professioner från socialtjänsten och skolan, tillsammans med elev och vårdnadshavare, tar reda på orsaken till skolfrånvaron. Utifrån denna kartläggning, planeras och genomförs insatser.

Skolfrånvarons omfattning, dess konsekvenser och behov av åtgärder beskrivs ofta med hjälp av Tier -modellens pyramid². Den är uppdelad i tre nivåer.



Nivå 1, basen där det finns en risk för problematisk frånvaro, här kan generella närvarofrämjande åtgärder ges till alla elever.

Nivå 2, måttligt problematisk eller problematisk frånvaro, här kan målinriktade insatser ges till elever som uppvisar riskbeteenden. Omfattar 25-35 procent av alla elever. Projektet har fokuserat på att nå elever på gul nivå i syfte att arbeta förebyggande.

² Tier-modellen med de tre nivåerna (översatt från Kearney & Graczyk 2014) I denna figur översatt och sammanställt av Prestationsprinsen.

Nivå 3, överst i pyramiden. Här identifieras elever med allvarlig, problematisk frånvaro. För att möta denna målgrupp krävs intensiva insatser från flera samverkande aktörer utanför skolan. De utgör 5-10 procent av alla elever.

Projektets skolsocionomer har förstärkt skolans närvarofrämjande arbete med individuella, sociala stödinsatser och har varit knutna till en eller flera skolor i ett och samma stadsdelsområde. Skolsocionomerna har antingen varit på en skola på heltid eller på en eller flera skolor som de samverkat med på återkommande, överenskomna tider.

I dialogen mellan skola, elev och vårdnadshavare, utreds behov av stöd och därefter upprättas en handlingsplan. Tillsammans med skolsocionom bildar elevhälsan, vanligtvis kurator, det skolsociala teamet och ger stöd till elev och vårdnadshavare.

Alla elever som deltagit i projektet har erbjudits samma möjligheter att få frivilliga, förebyggande insatser från skolsocionom på den så kallade "frietan" vilket innebär generella insatser utan behovsprövning eller utredning enligt socialtjänstlagen.

Merparten av de elever som deltagit i projektet har ökat sin närvaro och måluppfyllelse.

Projektet har prövat och utvecklat en gemensam arbetsmetod med utgångspunkt i den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team i Stockholms stad³. Metoden ska kunna tillämpas i hela Stockholms stad och ge en likställighet i det närvarofrämjande arbetet.

Både arbetsgången och arbetsmetoden (skolsocionomernas verktygslåda) har visualiserats och finns samlat i projektets metodhandbok.⁴

Genom projektet har samverkan mellan skola och socialtjänst stärkts och bidragit till ökad samsyn mellan skola och socialtjänst kring vikten av tidiga samordnade insatser för att förhindra omfattande skolfrånvaro.

³ Samverkansmodellen är framtagen av utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen gemensamt. Finns tillgänglig på intranätet

⁴ Metodhandboken finns i tryckt format och som PDF.

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Projektidé och förväntade resultat	6
<i>Projektets övergripande syfte och mål</i>	<i>8</i>
<i>Oförutsedda resultat.....</i>	<i>9</i>
<i>Förbrukade projektmedel</i>	<i>11</i>
2. Projektets resultat, mål och indikatorer	12
<i>Antalet deltagare har varierat mellan deltagande stadsdelar och grundskolor.....</i>	<i>13</i>
<i>Projektets bidrag till ökad kunskap och samsyn kring skolfrånvaro.....</i>	<i>19</i>
3. Arbetssätt.....	19
<i>Arbetsgången finns visualiserad i projektets metodhandbok och beskrivs här steg för steg</i>	<i>20</i>
<i>Arbetsgången i de olika stadsdelsförvaltningarna och grundskolor som deltagit:.....</i>	<i>22</i>
4. Kommunikation, spridning och påverkansarbete.....	28
5. Uppföljning och utvärdering	32
<i>Extern utvärdering.....</i>	<i>32</i>
<i>Rambolls slututvärdering är en viktig del i det implementeringsarbete av projektets metoder och lärdomar som pågår under hösten 2022. Projektets interna uppföljning av insatser till målgruppen.....</i>	<i>34</i>
6. Användande av resultat	35
7. Kommentarer och tips.....	36
<i>Utvecklingsarbete för ett stärkt stöd till elever med hög skolfrånvaro.....</i>	<i>37</i>
<i>Styrkor och framgångsfaktorer i projektet:</i>	<i>37</i>
<i>Gjorda erfarenheter och reflektioner</i>	<i>38</i>
Bilagor:	40

1. Projektidé och förväntade resultat

Projektets övergripande syfte och mål är att bidra till att fler ungdomar som riskerar utanförskap får en fungerande skolgång som leder till att de senare i livet kan etablera sig på arbetsmarknaden.

Skolan är enligt forskning den viktigaste skyddsfaktorn för ungdomars framtida psykiska hälsa och för att motverka olika former av sociala problem som till exempel kriminalitet, missbruk och utanförskap. Om elever går ut grundskolan med fullständiga betyg ökar chansen till fortsatta studier och framtida etablering på arbetsmarknaden.

Många elever som saknar behörighet till ett nationellt gymnasieprogram, har haft problem med omfattande frånvaro under grundskolan. Upprepad eller längre frånvaro innebär att elever inte får sin rätt till utbildning tillgodosedd, vilket är ett allvarligt samhällsproblem och strider mot barnets rätt till utbildning enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), som är svensk lag sedan 2018-06-20.

Frånvaroproblematiken kan ofta bero på flera samverkande faktorer kopplade till eleven, familjen, skolan och kamraterna. Elever med skolfrånvaro kan därför behöva insatser från flera myndigheter samtidigt.

Brist på samordnade insatser kring elever med omfattande skolfrånvaro ökar risken för ett framtida utanförskap. För att kunna möta den enskilda elevens behov är det avgörande att ta reda på orsakerna till frånvaron och erbjuda rätt stöd i rätt tid, både till elev och vårdnadshavare.

Stockholms stads socialförvaltning ansökte om medel till att förstärka de befintliga skolsociala teamen i de sju ytterstadsstadsdelarna med ytterligare skolsociologer, för att tillsammans med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna, arbeta med tidiga närvarofrämjande insatser till elever i årskurs 8 och 9 med skolfrånvaro.

Skolan ansvarar för att kartlägga elevers frånvaro och i dialog med elev och vårdnadshavare utreda behov av stöd och därefter upprätta en handlingsplan. Utifrån den kartläggningen planeras och genomförs insatser.

Kartläggning av skolrelaterade, individrelaterade och sociala faktorer ligger till grund för utformning av individuella insatser. Genom exempelvis fysiska och sociala anpassningar i skolan, föräldraskapsstöd, motiverande samtal och genom samordning av insatser kan eleven få det stöd som hen behöver.

Ett skolsocialt team (SST) består av en skolsociolog/familjebehandlare från socialtjänstens förebyggande enhet i stadsdelen och medarbetare från elevhälsan, vanligtvis kurator.

De befintliga skolsociala teamen arbetar sedan tidigare med elever i årskurs 4-9, där skolfrånvaron varierat i omfattning, både mellan stadsdelsområden och mellan grundskolor. Teamen har utformats på lite olika sätt och i olika konstellationer i de sju ytterstadsstadsdelsområdena. Därför har också arbetssättet i stadsdelarna från början sett lite olika ut alltifrån aktualisering till hur de olika teamen arbetar och vilka metoder som tillämpas.

- Genom projektet förväntas 200 deltagare i målgruppen, (elever i årskurs 8-9 med upprepad eller längre frånvaro) få tidiga, förebyggande insatser som leder till minskad skolfrånvaro, ökad måluppfyllelse och gymnasiebehörighet.
- I projektet ska samverkansstrukturer och metoder utvecklas och prövas, för elever med skolfrånvaro. Metoderna ska vara tillgängliga och tillämpas i Stockholms stad.
- Genom insatserna i projektet ska likställigheten i stadens arbete med skolfrånvaro öka. Fokus ska vara elever i årskurs 8 och 9 med skolfrånvaro, initialt runt 20 procent, som i vissa fall kan vara mer omfattande. Samtliga deltagare, ska erbjudas samma möjligheter att få stöd från de skolsociala teamen.
- Genom projektet ska samverkan mellan skola-socialtjänst stärkas och bidra till ökad samsyn kring vikten av tidiga förebyggande och närvarofrämjande insatser.
- Struktur för rutiner och samverkan kring skolfrånvaro ska tas fram och stärkas. Projektet ska synliggöra framgångsfaktorer gällande samverkan mellan skola och socialtjänst.

Grundskolans närvarofrämjande arbete ska kompletteras med stödinsatser från socialtjänstens förebyggande enhet. En skolsockonom ska ge individuellt stöd till en elev utifrån dennes behov. Insatserna ska erbjudas inom ramen för socialtjänstens frivilliga, förebyggande insatser och ges utan utredning och individuell behovsprövning enligt socialtjänstlagen.

Det tidigare ramverket för skolsociala team reviderades gemensamt av utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen under 2020-2021. En ny gemensam arbetsmodell för samverkan och arbete i de skolsociala teamen togs fram.

Den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team i Stockholms stad beslutades på ledningsnivå på både utbildnings- och socialförvaltningen år 2021 och utgör basen i projektets arbete med målgruppen.

Modellen omfattar både arbetsgången vid aktualisering av elever, vid genomförandet av insatser och de aktiviteter som en skolsocionom kan komplettera skolans närvarofrämjande arbete med. Insatserna presenteras i den så kallade *verktyglådan*⁵ som består av det stöd som en skolsocionom kan erbjuda inom ramen för frivilliga förebyggande insatser. Samma insatser ur verktyglådan ska göras tillgängliga till alla elever i målgruppen i de grundskolor och i de stadsdelsförvaltningar som delar i projektet.

Projektets övergripande syfte och mål

Övergripande syfte och mål har varit desamma under hela projekttiden. Elever med upprepad eller längre frånvaro ska få tidiga närvarofrämjande insatser som leder till ökad skolnärvaro och bidrar till måluppfyllelse i grundskolan. Fokus i projektet ska vara att nå målgruppen elever med en frånvaro som initialt är runt 20 procent, vilket motsvarar en dags frånvaro varje vecka. I vissa fall kan dock frånvaron vara mer omfattande utifrån elevens behov och mående som kan variera över tid

Covid-19 pandemin har bidragit till svårigheter att kartlägga frånvaroorsaker och frånvarons omfattning. Initialt var tanken att endast jobba med elever med lägre frånvaro, mer förebyggande och under kortare perioder. Utifrån lokala behov och förutsättningar har projektet emellertid även kommit att ta emot enskilda elever med något högre frånvaro. I enskilda elevärenden har bedömningar gjorts att skolsocionomens insats i det skolsociala teamet kan bidra till att öka elevens skolnärvaro och måluppfyllelse. Dessa avväganden gällande elever med mer omfattande frånvaro har föregåtts av skolans utredning av frånvaroorsaker och elevers behov av sociala stödinsatser.

Färre elever än väntat har deltagit i projektet. Det beror dels på svårigheterna att nå nya elever under covid-19 pandemin, som pågått under större delen av projekttiden. Skolorna har i perioder endast tillåtit den egna skolpersonalen att vistas i lokalerna, vilket försvårat möten. Det beror också på olika organisatoriska förutsättningar både i de deltagande grundskolorna, i deltagande stadsdelsförvaltningar och i samverkan. Förändringar har skett i skolledningen på några grundskolor. Det har skett chefsbyten inom socialtjänsten och i en stadsdelsförvaltning har en stor omorganisation genomförts. Det beror också på att elever med mer och längre behov av stödinsatser för att nå måluppfyllelse, varit aktuella i projektet. Löpande dialog har förts med ESF-rådet om att deltagarantalet kommer att bli lägre än väntat.

Sammanlagt har 101 elever aktualiserats i projektet under två läsår, fr.o.m. höstterminen 2020 t.o.m. vårterminen 2022. Det är totalt 62

⁵ De insatser en skolsocionom kan erbjuda utan utredning och biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen

flickor och 39 pojkar, varav en handfull elever återaktualiserats efter avslut. Initialt har projektet haft en utmaning att få vårdnadshavare att samtycka till insatsen och att få eleverna i målgruppen att vilja skriva under sina deltagartimmar.

I praktiken har det inneburit att skolsocionomerna har haft fler kontakter och fler deltagare aktualiserade än de som registrerats i ESF-mallen och i SCB-statistiken. Enligt redovisning till SCB har 85 unika individer, 48 flickor och 37 pojkar deltagit i ESF-projektet.

Oförutsedda resultat

Grundskolorna har under projekttiden implementerat en uppdaterad frånvarotrappa och en utvecklad frånvarorutin, som samtliga skolor ska arbeta utifrån. Det innebär att elevens mentor ska göra en förenklad frånvarokartläggning och ta den första initiala kontakten med vårdnadshavare för att kartlägga orsakerna till skolfrånvaron.

Om frånvaron fortsätter ska grundskolan göra en fördjupad kartläggning, som ofta görs av kurator. Vid fortsatt frånvaro kopplas elevhälsoteamet in och gör de Anpassningar som behövs utifrån skolans uppdrag och förutsättningar. Denna arbetsprocess kan ha bidragit till att frånvaron hunnit bli mer omfattande innan insatser från de skolsociala teamen och projektets skolsocionomer har hunnit bli aktuella, vilket projektet inte kunnat påverka. ESF-rådet har löpande informerats om projektets utmaningar att nå elever i målgruppen och dialog kring detta har förts under hela projekttiden..

Rektor har ett övergripande ansvar att tidigt uppmärksamma, 40 procent frånvaro under 1 månad och 20 procent frånvaro under 2 månader Det har i praktiken påverkat möjligheten för grundskolorna att aktualisera elever till projektet innan frånvaron överstigit 20 procent.

Grundskolornas kartläggning och utredning av en elevs frånvaro kan i vissa fall även ha inneburit att skolan redan vid den förenklade kartläggningen har vetskap om orsakerna till frånvaron och vill koppla på insatser från skolsocionomen och de övriga i det skolsociala teamet. Det förutsätter att mentor har kännedom om skolsociala teaminsatsen och aktualiserar eleven till elevhälsoteamet. Då kan insatser ges som tidiga förebyggande och närvarofrämjande insatser vilket varit intentionen med samverkansprojektet.

På en av grundskolorna har skolsocionomen arbetat aktivt med att involvera mentorer i det skolsociala teamarbetet. Detta arbetssätt har också varit en rekommendation från projektets externa utvärderare vid halvtidsutvärderingen. Syftet har varit att nå elever tidigare innan frånvaron blivit omfattande.

Flera stadsdelsförvaltningar har gjort organisatoriska förändringar som tydliggör det förebyggande arbetet. Det innebär att fler skolsocionomer/familjebehandlare i de skolsociala teamen nu tillhör

enheter med övriga förebyggande insatser till exempel fältassistenter, familjerådgivare, föräldrarådgivare och personal på fritidsgårdar.

Förebyggande skolteam

I Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning finns fältassistenter och föräldrarådgivare kopplade till alla högstadieskolor i stadsdelen. Skolsociologer, föräldrarådgivare och fältassistenter bildar tillsammans ett förebyggande skolteam på varje högstadieskola i syfte att erbjuda ett brett preventivt stöd till familjer kopplat till livsområdena skola, hemmiljö/familjerelationer och fritid.

Då skolsociologer, fältassistenter och föräldrarådgivare tillhör samma enhet inom socialtjänsten finns goda samverkansmöjligheter utifrån närhetsprincipen. Varje förebyggande skolteam har regelbundna avstämningsmöten där det går att samverka både på en övergripande nivå (metodarbete kring teamens arbete) samt samverka kring specifika familjer där det finns en gemensam kontakt.

I de förebyggande skolteamen kan ge stöd på tre olika nivåer:

Nivå 1 – eleven har kontakt/stöd från en av teamets medlemmar

Nivå 2 – eleven/familjen har kontakt med två teammedlemmar

Nivå 3 – eleven/familjen har kontakt med alla tre teammedlemmar

Genom detta intensifierade arbete förväntas fler familjer kunna ta emot stöd i ett tidigare skede.

Föräldragrupp

I Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning startades en föräldragrupp under vårterminen 2022. Familjebehandlare/skolsociolog i stadsdelen upplevde ofta att vårdnadshavarna till elever med skolfrånvaro var mycket ensamma i sin situation med många jobbiga känslor, såsom vanmakt, ilska, rädsla och sorg.

Idén föddes om att starta en föräldragrupp om skolfrånvaro. Förälder/vårdnadshavare till barn som har/har haft en problematisk skolfrånvaro bjöds in för att få en chans att träffa andra föräldrar som har eller har haft liknande svårigheter och utmaningar.

Kursledarna utformade ett program för varje tema och bestämde tid för start av föräldragruppen samt påbörjade rekryteringen. Tanken var att endast erbjuda detta stöd till de vårdnadshavare som haft kontakt med skolsociala team (SST). När inbjudan gick ut var det dock för få anmälda för att kunna starta gruppen. Det beslutades därför att gå ut brett med inbjudan, till hela förvaltningen. Det gav resultat och gruppen kunde starta i mars 2022.

Föräldragruppen har träffats vid fem tillfällen med två familjebehandlare som kursledare. Teman har varit

- Tillfälle 1: Hur blev det så här?
- Tillfälle 2: Min egen skolgång
- Tillfälle 3: Att hantera vardagen
- Tillfälle 4: Att ta hand om sig själv
- Tillfälle 5: Ta emot hjälp och stöd & Hopp om framtid

Kursledarna upptäckte ganska tidigt under sessionerna att det var gruppen själv som hade störst intresse och behov av att möta andra i samma situation och kunna dela erfarenheter. Därför skiftades fokus på sessionerna genom att presentationer och övningar hölls kortare och både fikarast och gruppdiskussioner i helgrupp förlängdes. Svaren i utvärderingen bekräftade detta. Alla uttryckte att mötet och erfarenhetsutbytet med föräldrarna var den största behållningen. Samtliga deltagare uttryckte stor tacksamhet för att de fått denna möjlighet att delta. Ytterligare resultat har varit att vårdnadshavarna själva bildade ett eget nätverk, en så kallad självhjälpsgrupp, så att arbetet kan fortsätta på egen hand.

Utifrån de erfarenheter som gjordes under våren 2022 och efter utvärderingen justerade kursledarna programmet för föräldragruppen och planerar för en ny grupp till hösten 2022.

Brist på insatser för elever med hög skolfrånvaro

Under projekttiden har det också blivit tydligt att det saknas insatser för elever med mer omfattande frånvaroproblematik. Ett utvecklat innehåll i skolsocionomernas verktygslåda av stödinsatser skulle kunna ges som en biståndsbedömd skolsocial teaminsats. Skolsocionomernas insatser till eleven skulle då kunna utökas med enskilt stöd till vårdnadshavare antingen från föräldrarådgivare eller familjebehandlare och kan ges antingen på friytan eller som en biståndsbedömd insats beroende på omständigheterna i övrigt i det enskilda fallet. Olika modeller för kompletterande insatser till vårdnadshavare har prövats i de olika stadsdelarna under projekttiden.

Förbrukade projektmedel

Projektet har förbrukat mindre projektmedel från Europeiska socialfonden, ESF, än vad som beviljats i ansökan. Projektet beviljades en total budget på 14,8 miljoner kronor varav ESF medfinansierade med 6,9 miljoner, och socialförvaltningen med 7,8 miljoner kronor. Skälet till att mindre projektmedel förbrukats är dels att det har varit en viss personalomsättning bland skolsocionomerna, och dels att ett visst glapp har uppstått vid nyrekryteringarna. Utifrån givna förutsättningar, inga förlängningar inom budgetramen beviljades från ESF, minskade de totala kostnaderna. Förbrukad budget är totalt 12,9 milj. kronor varav socialförvaltningen finansierat 6,9 milj. kr och ESF 6 milj. kr.

2. Projektets resultat, mål och indikatorer

Enligt projektansökan skulle 200 elever i årskurs 8-9, med en initial frånvaro runt 20 procent, ta del av insatser för att öka sin skolnärvaro och måluppfyllelse under projekttiden, september 2020- maj 2022. För att nå den totala volymen deltagare skulle varje heltidsanställd skolsocionom ha kontakt med minst 7 elever per termin. Det skulle innebära totalt 28 elever per heltidsanställd skolsocionom under två läsår. Projektet skulle då totalt kunna nå minst 196 deltagande elever under projekttiden. Det skulle också förutsätta att insatserna till en elev begränsades till 3-6 månader.

Projektet har inte nått tillräckligt många elever i relation till projektmålet och det av flera anledningar. Covid -19 pandemin utgör en central del som begränsat skolsocionomernas tillträde till skolorna och allvarligt försvårat och försenat aktualisering av elever i projektet. En annan anledning till att färre elever har deltagit i projektet är att insatsen har pågått längre än 3-6 månader med hänsyn till elevernas behov. Löpande dialog har förts med ESF-rådet om att deltagarantalet kommer att bli lägre än förväntat.

Det har även tagit tid att etablera relationer med både elev och vårdnadshavare och att få igång samverkan med grundskolan som till en del berott på byte av skolledning i några grundskolor. Det har också skett ett visst personalbyte i projektgruppen och i vissa fall har det blivit ett glapp innan en ny skolsocionom varit på plats. Det har även tagit tid innan de nya skolsociomerna har kunnat komma igång fullt ut med samverkan och arbete med målgruppen.

Projektet har arbetat utifrån den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team i Stockholms stad. Projektet har erbjudit insatser ur den s.k. verktyglådan, som innefattar det stöd en skolsocionom kan erbjuda till alla elever som omfattats av målgruppen. Eleverna har som huvudregel aktualiserats av grundskolan, men även elev, vårdnadshavare eller annan i elevens nätverk har kunnat initiera ett behov av stöd.

Skolsociomerna har inte kunnat påverka vilka elever som skolan har aktualiserats till de skolsociala teamen och projektet men har däremot i dialog med grundskolan kunnat besluta vilka elever som ska erbjudas möjligheter att delta i projektet.

Projektets skolsociomer har arbetat normkritiskt och icke värderande i arbetet med elever med skolfrånvaro. De har fört dialog med skolan och uppmärksammat vilka elever som aktualiserats i projektet utifrån genus. Projektet har följt upp andelen aktuella flickor och pojkar vid varje ansökan om utbetalning och uppmärksammat både projektgruppen och den operativa styrgruppen om vikten av att få en så jämn könsfördelning

som möjligt i projektets målgrupp, för att tillgodose alla elevers behov oavsett genus.

En del i arbetet med att säkra icke-diskriminering har varit att skolsockionomerna inom ESF-projektet stått till förfogande för alla elever i målgruppen med en initial frånvaro runt 20 procent, oavsett problematik, på de grundskolor där projektet samverkat. Eleverna som deltagit i projektet har gjorts delaktiga i valet av insatser ur den gemensamma verktygslådan, vilket syftat till att alla elever ska få likvärdiga insatser oberoende av vilken skola eller stadsdel de bor i. Det har också varit ett mål i projektet, att skapa en likställighet i det skolsociala arbetet inom staden. I de fall elever aktualiserats med en initial frånvaro som varit något mer omfattande har skolan och skolsockionomen bedömt att insatserna i verktygslådan trots det varit relevanta för att möta elevens behov och därigenom bidragit till att tillgängliggöra projektet för fler elever.

Projektet har producerat en film om skolsociala team⁶. Den har bidragit till ökade möjligheter att göra insatserna mer begripliga och tillgängliga för alla elever i målgruppen och deras vårdnadshavare.

Arbetsgången och skolsockionomernas verktygslåda av insatser har visualiserats och bidragit till större tillgänglighet både för samverkansparter, elever och vårdnadshavare.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings närvaroprogram som består av en serie träffar med olika samtalsteman har integrerats i arbetsgången och arbetsmetoden i projektet, främst i den initiala fasen. I de olika samtalsteman görs eleven delaktig i att synliggöra utmaningar och även sätta mål för ökad skolnärvaro. I handlingsplanen formulerar elev och det skolsociala teamet tillsammans de förändringar som eleven vill genomföra för att nå måluppfyllelse i skolan.

Antalet deltagare har varierat mellan deltagande stadsdelar och grundskolor

Enskede-Årsta-Vantör

I Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning (EÅV) har totalt 14 elever varit aktuella i projektet, varav 5 flickor och 9 pojkar. Det har varit ganska jämt fördelat mellan pojkar och flickor, fram till och med 2021, då det var exakt 50 procent (fem pojkar och fem flickor). Under 2022 har det tillkommit fyra nya elever i projektet, samtliga pojkar, vilket gör att det totalt blivit fler pojkar än flickor som deltagit i projektet i EÅV, när projektet avslutas. Det är och har varit frånvarostatistiken och i viss mån måluppfyllelsen som styrt vilka elever som blivit aktuella i EÅV. Det är alltså inte någon

⁶ Länk till filmen som finns på Stockholms stads intranät:
<https://play.mediaflowpro.com/ovp/14/33AM0DTACG>

skolpersonal som styr urvalet, däremot kan den som informerat om SST/ESF bidragit till om vårdnadshavarna tackat ja eller nej.

Det som blivit tydligt angående aktualisering av elever till SST/ESF eller snarare svårigheterna med att eleverna och deras vårdnadshavare blir tillfrågade, är att det görs arbete med anpassningar i skolan för länge innan SST/ESF tillfrågas. Det uppstår ofta en slags försiktighet bland skolpersonalen, till exempel säger de att *”det går lite bättre så vi ska inte störa vårdnadshavare och elev nu”*, *”familjen är misstänksam till och rädd för socialtjänsten”*. Skolan avstår ibland att göra en förfrågan om SST/ESF på olika grunder, istället för att följa frånvarotrappan och de rutiner som finns kring SST/ESF.

Det tar lång tid mellan de olika stegen i flödet till SST/ESF. Från läraren som ska göra enkel kartläggning av frånvarons orsaker, till kurator som ska göra den fördjupade kartläggningen, vidare till elevhälsoteamet, (EHT), för att slutligen tillfråga elev och vårdnadshavare och göra uppdragsförfrågan till SST/ESF.

Denna process tar ofta lång tid samtidigt som frånvaron ofta ökar mer och mer under den tiden, där det ibland blir ”för sent” med en tidig och förebyggande SST/ESF-insats. SST/ESF ”glöms ibland bort av skolpersonal”. All personal inom skolan känner heller inte till arbetsgången och rutinen med frånvarotrappa och möjligheten till en SST/ESF-insats. Framför allt känner de flesta lärare inte till detta. Alla dessa utmaningar har påverkat antalet elever som deltagit i projektet.

Spånga-Tensta

I Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har skolsocionomen varit placerad på Hjulsta grundskola på heltid. Totalt har 13 elever varit aktuella under projektiden. En elev har räknats två gånger då det skedde en åter-aktualisering. Totalt har därför 12 unika individer varit aktuella, 6 flickor och 6 pojkar. Under första läsåret var 4 av 6 aktuella elever flickor, medan andra läsåret var istället 5 av 9 deltagare pojkar. Statistiken talar för att det erbjudits insatser till både flickor och pojkar, i ungefär samma utsträckning och att de även tackat ja till insatsen i lika stor omfattning. Initialt hade skolsocionomen en tanke kring att det egna könet (kvinnligt) kunde vara en orsak till att fler flickor tog emot stödet, detta ändrades andra läsåret då det blev fler pojkar och uppfattades inte längre som en orsak.

Erfarenheten är att elever oavsett kön eller könsidentitet har haft lika stor benägenhet att tacka ja till ESF och skolsociala teaminsatsen. Det viktiga är att insatsen har erbjudits och gjorts tillgänglig till alla, oavsett könsidentitet. Det är väsentligt att läraren/mentor uppmärksammar och kartlägger frånvaron skyndsamt oavsett om det gäller flickor, pojkar eller annan könsidentitet och lyfter fram ungdomarna till elevhälsoteamet så att insatsen kan erbjudas.

Erfarenheten är också att det är av betydelse hur och vem som presenterar insatsen för elev och vårdnadshavare. Om mentor och kurator har en god relation till ungdomen och familjen tycks chanserna att de tackar ja öka. Erfarenheten är också att alla ungdomar som deltagit i projektet, oavsett könsidentitet, delat en stark önskan om att klara skolan och att komma in på gymnasiet, och att de velat ta emot stöd.

Det har varit en utmaning att nå ”rätt målgrupp” i projektet i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Förväntat utfall var att ca 28 elever skulle ha tagit del av insatsen under två läsår. Den faktiska siffran landade på ungefär hälften. Under det första läsåret aktualiserades bara 6 elever totalt inom ESF-projektet i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning.

Orsaken till det låga antalet kan till stor del förklaras av en stor omorganisation som genomfördes på skolan höstterminen 2020. Hela skolledningen byttes ut samtidigt som ordinarie kurator var föräldraledig. Det var en period fylld med många förändringar och det skapade utmaningar att implementera det skolsociala teamets arbetssätt. Andra läsåret blev det stora förändringar avseende rutiner och förankring av det skolsociala teamarbetet vilket tyder på att det tar tid att implementera nya samverkansstrukturer.

Under första terminen fungerade inte skolans frånvarosystem vilket gjorde att det saknades tillförlitlig frånvarostatistik. Det saknades också en etablerad rutin på skolan kring frånvaroutredning vilket gjorde det svårt att veta huruvida skolsociala teamet var rätt insats för en potentiell elev eller hur omfattande frånvaron var.

Till följd av detta aktualiserades vissa elever i projektet som hade en högre frånvaro vid uppstart än det som varit riktmärke vid aktualisering. Dessa elever har också haft mer omfattande behov av stöd än det stöd som skolsociala teamet kunnat erbjuda. För en elev med mer omfattande frånvaro ledde det skolsociala teamets insatser till ökad närvaro, medan det för en annan elev behövdes kompletterande insatser från socialtjänstens myndighetsutövning. Det skolsociala teamet har i ett par fall gjort orosanmälningar till socialtjänsten när det funnits större behov av stöd och hjälp än vad skolsociala teamen kunde tillgodose.

Ovanstående belyser vikten av att utreda orsaker till skolfrånvaron i ett tidigt skede för att kunna tillgodose ungdomarnas behov av stöd och slussa dem till rätt insatser. Ju tidigare en elevs frånvaro uppmärksammas och aktualiseras på elevhälsoteamet, desto lättare blir det att göra en bedömning om skolsociala teamet är rätt insats eller inte.

I vissa fall när frånvaron och behoven varit mer omfattande har elever varit aktuella i projektet längre än 3-6 månader. Detta har påverkat antalet platser som kunnat erbjudas i projektet och därmed

möjligheten till ny-aktualiseringar, vilket i sin tur kan vara en del i att färre elever än planerat (28) deltagit i projektet i Spånga-Tensta.

Skärholmen

I Skärholmens stadsdelsförvaltning har två skolsocionomer arbetat 50 procent var i projektet. Totalt har 13 elever varit aktuella i projektet, varav 7 flickor och 6 pojkar. Av dessa 13 elever har 11 elever varit aktuella på Sätterskolan. Insatsen har erbjudits till ungefär lika många pojkar som flickor. Det finns inga indikationer på att vare sig pojkar eller flickor i Skärholmen haft högre benägenhet att tacka ja till insatsen. Dock har insatsen för pojkar varit något kortare vilket kan bero på att flickor i större utsträckning velat ha kvar samtalskontakten med skolsocionomen. Eleverna har i största utsträckning blivit aktualiserade av kurator eller biträdande rektor vid regelbundna SST-träffar. På Sätterskolan har elever som aktualiserats till skolsocionomerna haft en frånvaro på mellan 10-29 procent. I och med den täta och tydliga dialogen med biträdande rektor kring vilka elever det skolsociala teamet ska arbeta med så har projektet landat rätt procentmässigt och "allvarlighetsmässigt".

Rinkeby-Kista

I Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning, har en skolsocionom varit placerad på heltid på Husbygårdsskolan och arbetat 50 procent med projektets målgrupp. En skolsocionom har varit placerad på Rinkebyskolan på heltid och arbetat 50 procent i projektet. Totalt har 21 elever varit aktuella i projektet varav två elever räknats två gånger då det skedde en åter-aktualisering för båda. Totalt har därför 19 unika individer varit aktuella, 13 flickor och 6 pojkar.

Skolsocionomerna har ingen förklaring till den ojämna könsfördelningen i projektet. Erfarenheten är att frånvaron generellt varit högre bland flickorna i årskurs 8 och 9 på deltagande grundskolor i Rinkeby-Kista. En anledning till detta kan vara att pojkar uppmärksammas tidigare, jämfört med flickor som uppmärksammas senare. Flickorna kanske uppmärksammas först när måluppfyllelsen, d.v.s. de godkända betyg, uteblir. Flickor har också generellt ett större ansvar i hemmet där de ibland hjälper till med de yngre syskonen, vilket kan påverka deras närvaro i skolan.

Slutligen är det värt att notera att skolsocionomerna inte kunnat påverka könsfördelningen i projektet, eftersom det är skolorna som ska aktualisera de elever som kan tänkas vara en del av projektet. Dessa elever lyfts sedan på skolornas elevhälsoteam-möten.

En stor anledning till att elev och vårdnadshavare tackar ja till insatsen i ESF-projektet är hur den presenteras och om elev och vårdnadshavare känner ett behov av insatsen. Det finns exempel på elever som aktualiserats på elevhälsoteamet men där mentor senare ansett att insatsen inte behövs. Skolpersonalens hållning till den skolsociala teaminsatsen påverkar vilka elever som aktualiseras. Erfarenheten är att skolorna har ett behov av stöd i arbetet med

elever med mer omfattande frånvaro. Det kan i sin tur påverka hur projektet presenteras för elever med en frånvaro runt 20 procent.

Relationen mellan mentor och vårdnadshavare är viktig. Ju bättre relation desto mer litar vårdnadshavaren på mentorn. När skolsocionomen uppfattas och presenteras som socialtjänsten har vissa vårdnadshavare tackat nej på grund av lågt förtroende för socialtjänsten. Om mentorn och vårdnadshavaren har en bärande relation kan mentorns inställning till socialtjänstens möjligheter att hjälpa vara bidragande till att vårdnadshavaren ska tacka ja till SST/ESF.

Farsta

I Farsta stadsdelsförvaltning startade projektet på Farsta grundskola. Initialt var det motstånd från elever och vårdnadshavare att delta i projektet vilket gjorde att de elever skolsocionomen aktualiserade i projektet avbröt kontakten innan de ens hann registreras i deltagare-rapporteringen. Det blev ett byte av skolsocionom under vårterminen 2021. En skolsocionom anställdes på heltid i projektet och samtidigt inleddes samverkan med Gubbängsskolan och fortsatte på Farsta grundskolan. Det blev förändringar i skolledningen på Farsta grundskola vilket ledde till att det blev en omstart.

Projektledaren förankrade projektet på nytt vilket bidrog till att skolsocionom och kurator kunde samverka i projektet på ett nytt sätt. Samtidigt skedde en omorganisation i stadsdelsförvaltningen som innebar att alla skolsocionomer enbart skulle arbeta med frivilliga förebyggande insatser på ”friytan” med en strävan att nå elever som initialt hade frånvaro omkring 20 procent. När detta beslut var förankrat på skolorna började elever med mindre omfattande frånvaro att aktualiseras i projektet.

Totalt har 16 elever varit aktuella i projektet, 10 flickor och 6 pojkar. Frånvaroprocenten har varierat över tid. Till en början aktualiserade skolan två elever med 100 procents frånvaro då skolan inte visste vad de skulle göra eftersom deras orosanmälningar inte hade lett till någon utredning inom socialtjänsten. I båda fallen var skolsocionomen med till en början, genom att uppmana och stötta vårdnadshavarna att göra en ansökan till socialtjänsten om biståndsbedömd insats, samtidigt som skolan och skolsocionomen gjorde två parallella orosanmälningar. Skolan och det skolsociala teamet hade pratat ihop sig med vårdnadshavare kring formulering i orosanmälningarna, så att alla tre skulle ha en röd tråd för att tydligare visa vad som gjorts och vilka behoven var.

Skolsocionomen deltog i ett SIP-möte⁷(samordnad individuell plan) i syfte att ge information om elevernas behov av ytterligare

⁷ Samordnad individuell plan, **SIP**, ska upprättas när någon, oavsett dennes ålder och problem, behöver insatser från socialtjänst och hälso- och sjukvård och insatserna behöver samordnas. **SIP** upprättas tillsammans med barnet själv och dennes vårdnadshavare.

stöd. I både socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen finns en bestämmelse om att kommunen och regionen ska upprätta en SIP när de bedömer att insatser behöver samordnas. Skolsocionomen som ska arbeta tillsammans med elever med förebyggande skolfrämjande insatser, avslutade stödet till de två elever som omnämns ovan när ärendena blev biståndsbedömda insatser.

Frånvaron hos aktualiserade elever har i övrigt varierat. För samtliga elever utom för en, har frånvaron minskat och måluppfyllelsen ökat. Den elev vars frånvaro ökat hade initialt en frånvaro på 50 procent. Denna elev fick fortsatt stöd och andra insatser utanför projektet.

En elev som var utsatt för kränkningar och våld på skolan, fick stöd och hjälp att byta skola. Efter skolbytet har eleven som hade F i alla grundämnen, kunnat tillgodogöra sig så pass mycket kunskap så att hen kunde söka in på gymnasiet, med en del förberedande inslag.

Skarpnäck

I Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har skolsocionomen arbetat heltid i projektet och samverkat med samtliga grundskolor med elever i årskurs 8-9. Under ESF-projektets första läsår, höstterminen 2020-vårterminen 2021 samt höstterminen 2021, har 10 elever varit aktuella. Under vårterminen 2022 har inga elever aktualiserats i projektet. Det har dels berott på personalbyte och vakans under våren samt att de elever som grundskolan aktualiserats både haft omfattande frånvaro och tackat nej till insats. Av de elever som varit aktuella har det varit 9 flickor och en pojke, fördelat på 6 elever i årskurs 8 och 4 elever i årskurs 9.

Insatserna i ordinarie SST har sedan tidigare främst riktat sig till elever med mer omfattande frånvaro. Skolsocionomen i projektet har arbetat med förankring av arbetsmetoden på deltagande skolor med målet att skolorna ska aktualisera elever med lägre frånvaro i syfte att kunna arbeta mer förebyggande.

Skolsocionomens arbete med eleverna har i flera fall varit längre än en termin. Det har dels berott på att det tar lång tid för en del elever att känna förtroende och våga prata med en ny vuxen men också på vilka elever som grundskolorna aktualiserat och som deltagit i projektet har haft en något högre skolfrånvaro än det som varit riktmärke i projektet. Tack vare en väl fungerade och långvarig samverkan med grundskolorna vet kuratorerna och biträdande rektorerna oftast vilka elever som skolsocionomerna kan arbeta med, vad som kan göras utanför skolan där skolan inte räcker till, till exempel föräldrastöd och jobba med rutiner i hemmet. Mycket av arbetet har även varit tillsammans med studie- och yrkesvägledare i skolan, både med eleverna i årskurs 8 och 9.

Hässelby-Vällingby

I Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har en skolsocionom varit anställd på heltid i projektet sedan våren 2021. Samtliga grundskolor i stadsdelen med elever i årskurs 8-9, har kunnat

aktualisera elever till projektet. I ESF-projektet, har 13 elever aktualiserats, varav 2 elever har återkommit för mer stöd. 5 flickor och 8 pojkar har varit aktuella i projektet. Vidare analys kring könsfördelningen har inte gjorts i stadsdelen. Stödet till eleverna i Hässelby-Vällingby stadsdelsområde har initierats från olika aktörer, vilket betyder att skolan inte alltid har varit de som har initierat att eleven får erhålla stödet utan det kan ha varit vårdnadshavarna själva som tagit kontakt med SST/ESF.

Projektets bidrag till ökad kunskap och samsyn kring skolfrånvaro

Förutom insatser till målgruppen har ESF-projektet haft i uppdrag att stärka samverkan mellan skola och socialtjänst i syfte att bidra till ökad samsyn kring elever med skolfrånvaro. Skolsocionomerna har arbetat aktivt med förankring och implementering av den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team i Stockholms stad, på de skolor som deltagit i projektet. De har presenterat den visualiserade arbetsgången och verktygslådan för skolledning, elevhälsa och mentorer.

Projektet som helhet har bidragit till nya kunskaper och förändringar i attityder, riktlinjer och arbetssätt. Projektgruppens regelbundna möten har varit viktiga förutsättningar för att gemensamt kunna utforma struktur och metoder i arbetet.

Då skolsocionomerna i projektet även har tillhört sina lokala ordinarie skolsociala team i varje stadsdel, har det varit gynnsamma förutsättningar för projektets skolsocionomer att förankra och implementera projektets arbetsmodell och arbetssätt.

Filmen om skolsociala team har bidragit till ökad kunskap och förståelse för vad ett skolsocialt team är - att det är skola och socialtjänst i samverkan som bildar det skolsociala teamet.

Filmen har också underlättat för skolsocionomerna och skolan att beskriva skolsociala teaminsatsen för elev och vårdnadshavare och bidragit till att fler tackat ja till erbjudet stöd. Verktygslådan och den visualiserade arbetsgången är ytterligare verktyg som underlättat förankring av insatserna.

Den operativa styrgruppen för ESF-projektet har aktivt stöttat projektledaren i avgörande beslut kring både struktur, metodmaterial och målgrupp. En förflyttning har skett i attityd till vikten av tidiga, samordnade och närvarofrämjande insatser.

3. Arbetssätt

Projektgruppen har förankrat och implementerat den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team i Stockholmsstad i de grundskolor i ytterstaden som deltagit i projektet. Projektet har till största delen följt arbetsgången i skolsociala team enligt nedan:

I grundskolans frånvarotrappa, som innefattar förenklad och fördjupad kartläggning, utreds behovet av närvarofrämjande insatser och behov av samverkan med bland annat socialtjänstens öppna verksamheter, för en elev med skolfrånvaro.

För att underlätta för grundskolorna att aktualisera elever med skolfrånvaro till de skolsociala teamen, har projektet tagit fram en gemensam *uppdragsförfrågan* som styrgruppen beslutat om.

I uppdragsförfrågan beskriver skolan elevens frånvaroproblematik och vilka åtgärder skolan vidtagit för att öka eleven skolnärvaro och måluppfyllelse. När kompletterande stödinsatser från skolsocionom bedöms relevanta sker en förfrågan från grundskolan till stadsdelens förebyggande verksamhet.

När skolan utrett behoven hos den enskilde eleven görs en uppdragsförfrågan till socialtjänstens förebyggande enhet i respektive stadsdelsförvaltning. Skolsocionomen deltar på elevhälsoteamt och får avpersonifierad information om eleven och hans behov.

Vid behov bildas ett skolsocialt team (SST) runt eleven som består av elevhälsans personal på grundskolan, oftast kurator men även specialpedagog eller mentor kan ingå, tillsammans med en skolsocionom från socialtjänstens förebyggande enhet.

Rektor eller delegerad bjuder in elev och vårdnadshavare till ett informationsmöte och presenterar/erbjuder skolsociala teaminsatsen och kontakt med skolsocionom.

När elev och vårdnadshavare tackat ja, bokas ett uppstartsmöte. Skola, skolsocionom, elev och vårdnadshavare deltar. Samtyckesblankett och handlingsplan undertecknas. Mötestider bokas och tid för uppföljning av insatsen inom 4-6 veckor.

När målet i handlingsplanen är uppfyllt avslutas kontakten. Elevens behov ska vara vägledande. Huvudregeln är att insatsen ska begränsas till 3-6 månader. I undantagsfall kan insatsen pågå längre och det ska då framgå varför insatsen behöver vara längre än 3-6 månader

När en elev har behov av ytterligare insatser från socialtjänsten eller om frånvaron är alltför omfattande, kan vårdnadshavare ansöka om biståndsbedömda insatser från socialtjänstens myndighetsutövning. Om skolan eller skolsocionomen misstänker att en elev far illa eller riskerar att fara illa ska alltid en orosanmälan göras.

Arbetsgången finns visualiserad i projektets metodhandbok och beskrivs här steg för steg

1. Skolan uppmärksammar och utreder orsaker till frånvaron. Skolan sammanställer de insatser som gjorts och vilka behov som det skolsociala teamet förväntas kunna lösa.

Skolsocionomen deltar vid ett elevhälsomöte eller annat forum där beslut tas om att erbjuda eleven stöd från det skolsociala teamet.

2. Skolan bjuder in elev och vårdnadshavare till ett informationsmöte där SST-insatsen presenteras. Skolsocionomen deltar vid detta möte om elev och vårdnadshavare samtycker. Formellt samtycke inhämtas och information ges om ESF-projektet. Med fördel presenteras den film om skolsociala team som projektet producerat.

3. När elev och vårdnadshavare tackat till insatsen bokas ett uppstartsmöte. En handlingsplan tas fram med insatser utifrån elevens behov. Den tas fram gemensamt av skolan, eleven, vårdnadshavare och skolsocionom och undertecknas av samtliga. (eleven, vårdnadshavare, medarbetare från skolan och skolsocionom från socialtjänsten). Handlingsplanen innehåller både skolans insatser och skolsocionomens. Stöd kan både ges till elev och till elev och vårdnadshavare tillsammans.

4. Arbete med insatsen utifrån upprättad handlingsplan. Skolsocionomen ger insatser ur verktygslådan. Exempelvis stöd med veckoplanering, motiverande och stödjande samtal, lyfta framgångar och prata framtid. Stöd inför, under och efter skoldagen. Stöd i att förbättra relation med lärare och en vara en länk till mentor och specialpedagog. Stöd till vårdnadshavare i föräldrarollen, exempelvis kring regler och gränssättning. Stöd till eleven att hitta ett fritidsintresse.

Skolsocionomen kan samordna insatser och åtgärder med skolans personal, länka samman befintliga eller nya insatser/åtgärder, vara kontaktperson till andra insatser vid behov och även en länk och information till andra insatser i stadsdelen. Vid behov delta i SIP (samordnad individuell plan) för elever med mer omfattande stöd behov som förutsätter fler aktörer exempelvis regionen.

5. Handlingsplanen följs upp och utvärderas regelbundet var 4-6:e vecka. Målet är att insatsen ska tidsbegränsas till 3-6 månader. Vid behov av mer omfattande stöd kan skolsocionomen vara behjälplig med ansökan om ytterligare behovsprövat stöd från socialtjänsten eller till en kontakt med barn och ungdomspsykiatri eller habiliteringen.

6. En plan görs tillsammans för hur eleven ska hålla i en positiv förändring. Uppföljningsträffar kan erbjudas som "boost" efter att insatserna i handlingsplanen är uppfyllda.

7. När målet med insatsen är uppnått enligt handlingsplan, utvärderas och avslutas kontakten. Insatsen kan också avslutas om eleven har behov av andra insatser eller om en elev eller vårdnadshavare beslutar att avsluta kontakten i förtid.

Det är framförallt i de första stegen i arbetsgången, grundskolornas kartläggning och aktualisering till skolsocionomen, som skolsociala teaminsatsen kan skilja sig åt mellan stadsdelarna.

Arbetsgången i de olika stadsdelsförvaltningarna och grundskolor som deltagit:

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning

Husbygårdsskolan

Projektets huvudsakliga arbetssätt har varit att mentorer, eller annan skolpersonal, upptäcker, utreder och uppmärksammar elevernas frånvaro. Om frånvaron är upprepad och längre så lyfter mentorerna elever på skolans elevhälsoteammöte där skolsocionomen närvarar. Ett informationsmöte bokas in av skolan där de bjuder in vårdnadshavare och elev samt skolsocionomen. På mötet erbjuds insatsen och vårdnadshavare samt elev får ta ställning till det. Om föräldrar tackar ja bokas det in ett uppstartsmöte där en handlingsplan upprättas. Insatsen avslutas när målen är uppnådda eller när elev och föräldrar inte vill vara med längre.

Samverkan

Hur insatsen presenteras och aktualiseras skiljer sig i detaljer i de olika stadsdelarna. På Husbygårdsskolan träffas det skolsociala teamet varje vecka för att gå igenom aktuella ärenden, handleda varandra och lokalisera resurser som kan användas på skolan, t.ex. speciallärare för anpassningar i skolmiljön, eller skolsköterska för råd om kost och sömn.

Det skolsociala teamet på skolan består av kurator, skolsocionom, psykolog, socialpedagog och skolsköterska. Beroende på vilken årskurs eleven tillhör så är det olika mentorer och speciallärare i det skolsociala teamet. Att eleverna lyfts i EHT är en förutsättning för att de ska få insatsen ESF/SST.

Rinkebyskolan

På Rinkebyskolan har det varit en trög start när det gäller utformning av arbetet och utförandet i projektet. Under år 2020-2021 var det skolsocionom och rektor som tog hand om frånvaron och insatserna kring denna. Under 2021-2022 har skolan efter beslut från tf. rektor, skapat ett skolsocialt team. SST-teamet består av en skolsköterska, två specialpedagoger, en kurator och en skolsocionom. SST-teamet träffas varannan vecka och går igenom frånvaron på skolan utifrån den frånvarostatistik som mentorerna skrivit ut för två veckor. Frånvarons omfattning och orsaker till denna dokumenteras. Om frånvaron ökar eller har ett mönster återkopplar SST-teamet till mentorerna. Mentorn får i sin tur träffa eleven och göra en så kallad förenklad kartläggning för att identifiera frånvarorsaken. Handlar det om sjukdom har skolsköterskan fortsatt ansvar. Vid skolrelaterade utmaningar får specialpedagogerna ta vid. Om det är en psykosocial fråga ska kuratorn ge stöd. Handlar det om frånvaro, skolk, måluppfyllelse eller fritid ska skolsocionom och mentor erbjuda insats till elev och vårdnadshavare. Detta arbetssätt har kommit igång under mars 2022.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning,

Hjulsta grundskola

Skolsociala teaminsatsen på Hjulsta grundskola kan initieras när grundskolan uppmärksammat och utrett orsakerna till frånvaron. För att förtydliga informationsöverlämningen inför eventuell aktualisering till det skolsociala teamet, utformades en uppdragsförfrågan av skolsocionomerna i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning i samråd med grundskolan.

Uppdragsförfrågan skrivs anonymt utan elevens personuppgifter. Mentor eller kurator skriver denna och lämnar till skolsocionom på elevhälsoteam-mötet eller på ett skolsocialt team möte som sker varje vecka. I uppdragsförfrågan efterfrågas frånvaroprocent de senaste två månaderna, frånvaroorsak ur elevens och vårdnadshavarens perspektiv, om orosanmälan gjorts de senaste sex månaderna, om några anpassningar gjorts för att öka skolnärvaron och om utredningar av psykolog eller logoped genomförts. Skolsocionom och kurator fattar antingen beslut direkt om eleven ska aktualiseras, eller efter att skolsocionomen tagit med sig förfrågan och bollat med biträdande enhetschef på Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning.

Nästa steg är att skolan bokar ett informationsmöte med elev, vårdnadshavare och skolsocionom. På detta möte kan filmen om skolsociala team visas förutsatt att de som deltar talar svenska. Skolsocionom har med samtyckesblankett, informationsblankett om registrering av personnummer, den visuella verktygslådan och visar handlingsplan och förklarar/visar arbetsgången. Om elev och vårdnadshavare samtycker bokas ett uppstartsmöte. Ibland blir det ett kombinerat info/uppstartsmöte beroende på hur mycket information familjen redan fått från skolan.

En samtalsstruktur för uppstartsmöte, initiala träffar med elev, uppföljning av insatserna och avslut, har utformats baserat på Hässelby-Vällingbys närvaroprogram. Vid uppstartsmötet upprättas om möjligt, en första handlingsplan utifrån verktygslådan och ungdomens behov. Skolsocionomen bokar alltid in vårdnadshavare för en enskild träff för att lyssna in föräldraperspektivet samt introducera socialtjänstens föräldrarådgivning. Uppföljningsmöte bokas ca 4-6 veckor senare. Elev och vårdnadshavare undertecknar handlingsplanen och får med sig en kopia hem. Skolsocionom och skolkurator får varsin kopia på handlingsplanen.

Oftast genomförs 1-2 initiala träffar med till exempel planering av studierna vilket är ett populärt verktyg. Arbetet löper på fram till uppföljningsmötet. Handlingsplanen revideras vid behov, och nytt uppföljningsmöte bokas 4-6 veckor senare.

Arbetet pågår tills målen i handlingsplanen är uppnådda och/eller att det utronas att annat stöd behövs, det kan också avslutas på ungdomars och vårdnadshavares initiativ (detta har aldrig hänt än så länge). Avslutet sker inte direkt utan utifrån uppgjord plan och kontakten med skolsocionom minskar successivt inför avslut.

Vid avslutningsmötet kan en påminnelseplan skrivas om ungdomen själv önskar, vilket är ett vidmakthållandedokument av de goda resultaten. Skolsocionom frågar om det är okej att höra av sig och följa upp ett par månader senare. Eftersom skolsocionomen sitter på skolan blir det naturligt att följa upp eleven under skoldagen och ibland fortlöper en social kontakt.

Samverkan

På Hjulsta grundskola hålls stående möten och samverkansforum varje vecka. Elevhälsoteam-möte där, skolsocionom anmäler elevärenden på förhand och SST-möte med kuratorerna. Skolsocionomerna och skolkuratorerna träffas för att diskutera, samverka och stämma av kring gemensamma ungdomar och handlingsplaner. Projektets skolsocionom deltar i möten på enheten för stöd och prevention tillsammans med biträdande enhetschef och skolsocionomkollegor, varje månad för att få råd och stöd i aktuella elevärenden

I Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning fanns redan fältassistenter och föräldrarådgivare kopplade till alla högstadieskolor i stadsdelen. Tillsammans med skolsocionom bildades ett förebyggande skolteam under projekttiden i syfte att erbjuda ett brett stöd till elev och vårdnadshavare.

Hässelby-Vällingbys stadsdelsförvaltning:

I Hässelby-Vällingby erbjuds alla elever med problematisk skolnärvaro ett strukturerat samtalsstöd vid 5-7 tillfällen. I närvaroprogrammet visualiseras olika samtalsteman för ökad skolnärvaro, för att synliggöra elevens situation och behov av stöd. Insatsen till elever kan initieras från olika aktörer, till exempel från eleven själv, vårdnadshavare, socialsekreterare, fältassistenter o.s.v. och skolorna i stadsdelsområdet. Det betyder att skolan inte alltid har varit den som har föreslagit att eleven ska få stödet.

Styrkan med detta arbetssätt har varit att skolsocionomen kunnat nå flera elever från olika skolor i stadsdelen och kunnat jobba med många fler elever i jämförelse med tidigare, då skolsocionomerna bara arbetade med elever från tre skolor. Däremot har arbetssättet resulterat i att skolsocionomen inte haft samma tillgång till skolpersonal för en snabb kontakt vid behov samt att aktualisering och uppstart av elever kan dröja lite längre. Arbetssättet och det stora antalet skolor i stadsdelsområdet gör samverkan krävande - skolor kan ha olika behov i det gemensamma närvaroarbetet och behöver kontinuerlig information om närvaroprogrammet.

Samverkan

I Hässelby-Vällingby har skolsocionomerna tillsammans med grundskolorna arbetat för att få elever aktualiserade så tidigt som möjligt i frånvaroprocessen. Till en början samverkade projektet på detta tema med flera grundskolor i stadsdelen men sedan fördjupades samverkan med en skola i stadsdelen, Hässelby

Villstadskola. Den fördjupade samverkan har resulterat i att skolan har gett feedback på det förebyggande skolsociala stödet i form av närvaroprogrammet, vilket lett till utveckling av innehållet i programmet, exempelvis fler möten/avstämningar med skolan och möjlighet till "booster träffar" för elever och vårdnadshavare.

- Skolrepresentantens roll i närvaroprogrammet har tydliggjorts.
- Skolsocionomerna har fått genomgång i och mer förståelse och kunskap kring skolans egna frånvarorutiner, exempelvis verktyget ULF⁸.
- Skolsocionomerna har deltagit på arbetsplatsträffar för skolpersonal och på föräldramöten.
- Skolan har belyst behovet av att ge föräldrar till elever i åk F-3 tidigt föräldraskapsstöd för att förebygga skolfrånvaro.
- Grundskolan har presenterat flera exempel på god samverkan i ärenden som aktualiserats i närvaroprogrammet

Skarpnäck stadsdelsförvaltning

Skolsociala team i Skarpnäck

När frånvaron följs upp på en skola, initialt av mentorena, förs den upp på en lista. All frånvaro mer än 20 procent uppmärksammas och listan lämnas till biträdande rektor. Biträdande rektor stämmer av anledning till frånvaron med mentorena och om oro kvarstår lyfts aktuella elever i elevhälsoteamet (EHT). Skolsocionomerna är med på EHT, ärendedragningarna en gång i månaden när skolan går igenom skolfrånvaro och tillsammans med elevhälsoteamet görs bedömning om projektet och skolsociala team är rätt insats. Om man tänker att skolsociala team kan vara en insats som passar eleven, kommer frågan till skolsocionom/familjebehandlare.

När beslut är taget om att skolsociala team kan vara en lämplig insats tar kurator kontakt med vårdnadshavare och berättar lite kort om ESF-projektet och skolsociala teaminsatsen och föreslår ett informationsmöte. Om vårdnadshavaren vill bokas detta möte in.

I Skarpnäck bjuder alltid skolan in till alla möten som gäller skolsociala teaminsatsen och ESF-projektet.

På informationsmötet som hålls tillsammans med skolsocionom, kurator, vårdnadshavare och elev är det viktigt att det verkligen blir ett informationsmöte där verktygslådan och filmen visas. Familjen behöver inte berätta något om sin situation vid mötet utan det är viktigt att de får rätt information om vad de tackar ja till, Det har aldrig hänt att någon, varken elev eller vårdnadshavare, tackat nej efter ett informationsmöte.

⁸ ULF: Utredning kring upprepad eller längre frånvaro anmäls i dokumentationsverktyget ULF. Skolans sammanfattning i ULF är rektors anmälan till huvudmannen.

I rollen som skolsocionom har det en stor betydelse att skolsociala team är en frivillig icke-biståndsbedömd insats och att det inte skrivs journaler som ligger kvar på stadsdelsförvaltningen.

En annan viktig faktor är att vårdnadshavare och elev tillsammans med skolan och projektets skolsocionom gör en gemensam handlingsplan, då känner familjen/eleven sig delaktig. När elev och vårdnadshavare tackat ja, inleds insatsen utifrån handlingsplanen. Arbetsgången i den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team i Stockholms stad följs och avslutas när målet med insatsen är uppnått, behov av andra insatser finns eller elev/vårdnadshavare avbryter kontakten.

Samverkan

Den upparbetade samverkan som funnits i Skarpnäck sedan tidigare har resulterat i att grundskolans kuratorer och skolsocionomerna/familjebehandlarna från stadsdelen har gemensam extern handledning. Den gemensamma handledningen kan bidra till ett gemensamt lärande, trygga relationer och ökad samsyn kring insatser för att motverka problematisk skolfrånvaro.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning

I Enskede-Årsta-Vantör har det sedan tidigare funnits en upparbetad rutin för aktualisering av elever med skolfrånvaro till SST. Ett remissteam bestående av till två rektorer och en biträdande enhetschef på stadsdelsförvaltningens förebyggande enhet har prioriterat och fördelat aktuella elever till skolsocionomerna som i stadsdelen kallas familjebehandlare.

Skolsocionomen i projektet har i första hand arbetat med elever från en skola per termin eller läsår. Arbetsgången i den gemensamma arbetsmodellen har följts och skolsocionomen har även initierat en tidig samverkan med skolledning och elevhälsoteamet för att gemensamt identifiera elever i behov av stöd från det skolsociala teamet.

Skolsocionomen träffar vårdnadshavare och elev i olika konstellationer. Gärna att första träffen sker i hemmet om familjen samtycker till det. Kontinuerlig uppföljning av insatsen sker var 4-6 vecka tillsammans med elev, vårdnadshavare, skolans medarbetare i det skolsociala teamet och skolsocionom. Insatsen avslutas när målet i handlingsplanen är uppnått, när det behövs andra insatser eller om elev och vårdnadshavare själva avbryter kontakten. Ambitionen är att den förebyggande och främjande insatsen ska avslutas inom 3 månader.

Samverkan

Då det i praktiken saknas en färdig struktur eller rutin kring tidig samverkan skola/socialtjänst, (trots en mängd olika projekt, varav det senaste ESF-projektet), så är upplevelsen att varje kontakt med skolpersonal, elev och vårdnadshavare har varit viktig. Att kunna

förmedla hopp om att det finns mer stöd än det som skolan kan ge och att samverkan ökar möjligheterna till förändring. I rollen som skolsociolog i projektet har det varit lite som att vara en ambassadör för insatsen SST/ESF. Detta har i sin tur gett fruktbara möten i samtliga elevkontakter och många gånger ökat närvaron för eleven. Relationen och mötena har också gett möjligheter att kunna bistå elev och vårdnadshavare med kontakter till andra instanser som finns i samhället.

”Socialtjänst-stämpeln” kan fortfarande vara ett stort hinder som gör att skolpersonal väntar för länge innan kontakten med socialtjänstens öppenvård tas. Vårdnadshavare kan vara rädda för att hamna i socialtjänstens register, vilket gör att skolsociologer kommer att få fortsätta arbetet med att vinna förtroende hos både skolpersonal och vårdnadshavare.

Det är viktigt att fortsätta arbeta med och utveckla samverkan, skola-socialtjänst. Förhoppningen är att den gemensamma arbetsmodellen kommer att vara mer förankrad och självklar i framtiden samt bidra till gemensamt arbete med tidiga förebyggande skolnärvaro främjande insatser.

Farsta stadsdelsförvaltning

Gubbängsskolan

På Gubbängsskolan har projektets skolsociolog blivit en del av strukturen kring den frånvarogenomlysning som upparbetats på skolan. Processen att aktualisera elever till skolsociala teamen sker i följande steg:

1. Kurator och/eller specialpedagog tar ut frånvarolistor för att uppmärksamma vilka elever som kan omfattas av målgruppen. Dessa elever markeras med gul färg i skolans Excel-fil, där kartläggningen av elevers frånvaro samlas. Vid frånvarogenomlysningen följs dessa elever upp.
2. Mentor till dessa elever kontaktar vårdnadshavare och ställer frågor utifrån den förenklade kartläggningen.
3. Om frånvaron fortsätter lyfts aktuella elever till EHT. Elevhälsoteamet beslutar om vilka elever som ska aktualiseras till skolsociolog och de skolsociala teamen. Detta möte hålls direkt före frånvaro genomlysningen.
4. Vid frånvarogenomlysningen deltar specialpedagoger, speciallärare, kurator, skolpsykolog, skolsköterska, rektor, biträdande rektor, studie- och yrkesvägledare och skolsociolog. Vid detta möte diskuteras elever utan att röja deras identitet.
5. Skolsociologen tar därefter med sig uppdragsförfrågan till sitt närvaroteam i stadsdelen. Tillsammans med biträdande

enhetschef beslutas vilka elever som ska aktualiseras till SST samt vilka som behöver hänvisas till annan insats. Skolsocionomen är behjälplig med hänvisningen till annan insats eller till att motivera vårdnadshavare att ansöka om biståndsbedömd insats. Det är viktigt att tillgodose att elever med mer omfattande problematik får relevanta insatser.

6. Vid uppföljning av elever som aktualiserats vid frånvarogenomlysningen, som sker tillsammans med medarbetare i elevhälsoteamet, återkopplar skolsocionomen de insatser som genomförts tillsammans med eleven. Syftet är att elevhälsoteamet ska ha kännedom om hur det går för eleven.

Det skolsociala teamet består ofta av mentor och skolsocionom samt vid behov kurator eller socialpedagog. En framgångsfaktor är att arbete nära och tillsammans med elevens mentor.

Skärholmens stadsdelsförvaltning

Sätraskolan

På Sätraskolan blir en elev aktualiserad via de veckovisa SST-avstämningarna med biträdande rektor och kurator som är projektets och skolsocionomernas främsta samverkanspartners. Där bollar grundskolan och skolsocionomen tillsammans om en elev är aktuell för SST/ESF. Uppdragsförfrågan används som underlag när det kommer från övrig personal (oftast mentorerna). Skolsocionomen tar även del av pedagogisk och fördjupad kartläggning som läraren/mentor eller kurator har gjort.

I projektet är det tydligt uttalat att skolan ska ha börjat utreda vad frånvaron beror på och vad syftet med skolsocionom och skolsociala teaminsatsen är. Den goda relationen och förtroendet mellan skolan och stadsdelsförvaltningen gör det enkelt att välja ut och få "rätt" elever till SST/ESF.

Samverkan

Skolsocionomerna i Skärholmens stadsdelsförvaltning har även implementerat den gemensamma arbetsmodellen på övriga skolor i stadsdelen. I dagsläget finns insatsen på ytterligare tre grundskolor och erbjuds från årskurs 4. Förhoppningen är att det i framtiden ska finnas skolsocionomer som aktivt arbetar med att stävja skolfrånvaro samt öka barn och ungdomars måluppfyllelse på alla grundskolor i stadsdelen.

4. Kommunikation, spridning och påverkansarbete

Under analys- och planeringsfasen (februari 2020 – augusti 2020) informerades utbildningsförvaltningens grundskolechefer i aktuella stadsdelar om projektet. De valde ut vilka skolor i sina respektive grundskoleområden som skulle delta. Grundskolecheferna föreslog

även vilka rektorer som skulle vara representerade i operativa styrgruppen. Projektledaren kontaktade därefter berörda rektorer och bjöd in till ett möte för att informera om projektet. Informationsmötet hölls vid ett gemensamt möte för rektorer och enhetschefer i deltagande stadsdelsområden

Den operativa styrgruppen som består av enhetschef, tillika styrgruppsordförande, vid socialförvaltningen, avdelningen för stadsövergripande sociala frågor, rektorer på deltagande grundskolor och enhetschefer vid stadsdelarnas öppenvårds enheter, har haft regelbundna möten en gång i månaden under projekttiden.

På grund av pandemin har mötena hållits på Skype vilket troligen underlättat och möjliggjort ett stort deltagande. I den operativa styrgruppen har projektets arbete förankrats regelbundet och viktiga beslut för att öka likställigheten i staden har tagits i detta forum. Under projektets gång har dialog förts i styrgruppen om vikten av tidiga insatser innan frånvaron blivit för omfattande.

Den styrande samverkansgruppen för skolsociala team, bestående av grundskolechefer och avdelningschefer inom socialtjänsten har delegerat beslut till operativa styrgruppen och hållits informerad om projektet vid återkommande möten, en gång per termin.

Projektgruppen har träffats regelbundet tillsammans med projektledaren för ESF-projektet som varit centralt placerad på socialförvaltningen. Detta har möjliggjort dialog och förankring av det lokala arbetet och erfarenheter har kunnat spridas och tas tillvara inom projektgruppen och befintliga SST-team. Projektgruppen har synliggjort projektet genom att använda dekaler, affischer och EU-flaggor. Skolsocionomerna i projektet har presenterat arbetet vid nätverksmöten och erfarenhetsutbyten med övriga skolsociala team, och på stadsdelsförvaltningarnas avdelningsdagar. De har förankrat den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team i Stockholms stad på grundskolorna, med rektorer, elevhälsoteam och mentorer och på socialtjänstens myndighetsutövning i stadsdelarna.

Skolsocionomerna i projektet har varit i klassrum och berättat om projektet till elever och lärare. I Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning har familjerådgivare fått information om projektet och således kunnat tipsa om projektet till föräldrar vars barn behöver stöd i att förbättra sin skolnärvaro.

Projektet har producerat en film om skolsociala team. Filmen finns tillgänglig på stadens intranät. Länk till filmen finns tillgänglig på utbildningsförvaltningen, hos skolledning och elevhälsoteam på grundskolorna och hos SST på stadsdelsförvaltningarna. Filmen informerar om vad ett skolsocialt team är och vilka insatser de kan ge. Den visas vid informationsmöten med elev och vårdnadshavare och/eller vid uppstartsmöte av en insats. Filmen har också visats för grundskolans medarbetare och socialtjänstens myndighetsutövning.

Skolsocionomerna har visat filmen om skolsociala team och presenterat verktygslådan och den visualiserade arbetsgången till olika aktörer i och utanför socialtjänsten. Skolsocionomerna har

även skickat ut inbjudan till socialtjänsten till projektets slutkonferens i juni 2022 och deltagit i nätverk för socialsekreterare i Järva (Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta).

Två skolsocionomer har intervjuats i tidningen Dagens samhälle och tidningen Omtanke. Den gemensamma arbetsmodellens arbetsgång och verktygslåda har visualiserats och spridits till utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna både vid möten och via stadens intranät.

Projektledaren har presenterat projektet för ESF-rådets medarbetare och två av skolsocionomerna har presenterat projektet för övriga ESF finansierade ungdomsprojekt vid ett ESF-möte.

Projektet har producerat en metodhandbok som finns i tryckt form och på stadens intranät. Projektet finns presenterat på Stockholms stads externa hemsida bland stadens övriga EU-projekt.

Skolsocionomerna i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har satsat mycket på att tillgängliggöra och begripliggöra skolsocionomens arbete och insatser, både för elev och vårdnadshavare, skolpersonal och inom socialtjänsten. Detta mycket tack vare ESF-projektet som arbetat med den gemensamma arbetsmodellen och dess implementering.

Bland annat har skolsocionomerna visualiserat yrkesgruppens verktygslåda, arbetat med visualisering av arbetsgången i de skolsociala teamen, och skapat en gemensam uppdragsförfrågan. Vidare har skolsocionomerna i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning arbetat intensivt med att marknadsföra sig själva och insatsen i olika forum på grundskolan, såsom elevhälsoteamsmöten, arbetslagsträffar, skolans arbetsplatsträffar, och ute hos eleverna i klassrummen. Olika Powerpoint presentationer har skapats och filmen om skolsociala team har också använts.

Det har varit en framgång att stå på många frontlinjer och att marknadsföra insatsen. Att sitta stationerad på en skola har varit en del av att synliggöra projektet. Gissningsvis var det tack vare placeringen på skolan och att skolsocionomen blev ett känt ansikte som tre av de ungdomar som varit aktuella i projektet själva bad om insatsen, antingen till kurator eller direkt till skolsocionom. Att ungdomarna själva efterfrågade stödet ses som ett tecken på att projektet synliggjorts.

I Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning finns en ambition att på försök erbjuda insatser från skolsociala team, till elever med skolfrånvaro, redan från årskurs ett i grundskolan.

I Farsta stadsdelsförvaltningen kommer alla skolsocionomer framöver att arbeta på ”frytan” med förebyggande och närvarofrämjande arbete till elever med frånvaro runt 20 procent.

En tydlig arbetsmodell är framtagen där fler skolor får tillgång till skolsociala teaminsatser. Skolsocionomerna från stadsdelen kommer att ha kontaktskolor, en låg- och mellanstadieskola och en

högstadieskola var. Syftet är att underlätta samarbetet med grundskolorna och implementera den gemensamma arbetsmodellen med skolsociala team i fler grundskolor.

I Skärholmens stadsdelsförvaltning utvecklas ett arbete med skolsociala insatser där projektets metod och erfarenheter tas tillvara. Fler personalkategorier knyts till de förebyggande insatserna. I samband med organisationsförändring har skolsocionomernas tjänster flyttats till den Främjande och förebyggande enheten. Skolsociala insatser implementeras i samband med detta på fler skolor i stadsdelen som tidigare saknade samverkan med skolsocionom inom socialtjänsten.

Syftet med de skolsociala insatserna är att fler personalkategorier ska upptäcka elever i behov av stöd, för att klara målen i grundskolan, i ett tidigare skede och därigenom kunna ge ett brett stöd före, under och efter skoldagens slut samt på fritiden.

I Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning sprids modellen och erfarenheterna från det utvecklade samarbetet med Hässelby Villastadsskola till övriga skolor i stadsdelen. Utveckling av närvaroprogrammet har skett i samråd med grundskolan.

De dokument som tagits fram i projektet såsom uppdragsförfrågan, uppföljningsmallen för deltagarredovisning, som fylls i vid uppstart och avslut av insats, den visualiserade arbetsgången, verktygslådan och filmen om skolsociala team kommer att tas tillvara i ordinarie verksamhet och anpassas utifrån aktuell målgrupp. Årshjulet som tagits fram ger en tydlig struktur i SST-arbetet.

Operativa styrgruppens medlemmar har tagit tillvara erfarenheterna i projektet och arbetar aktivt för att initiera skolsociala teaminsatsen tidigt i frånvaroprocessen.

Vid projektets slutkonferens den 15 juni 2022, presenterade skolsocionomerna sitt arbete utifrån samsyn och utvecklad samverkan, hur metoden för samordnat stöd implementerats och hur detta påverkat resultatet av de insatser som erbjudits målgruppen.

Ett 100-tal inbjudna deltagare hade tackat ja till konferensen som hölls på plats på World Trade Center i centrala Stockholm. Vid konferensen deltog Stockholms stads dåvarande socialborgarråd, medarbetare från arbetsmarknads-förvaltningens kommunala uppföljningsansvar (KAA), representanter från Sveriges kommuner och regioner, SKR, och STORSTHLM. Kollegor från kranskommuner i länet och medarbetare från olika verksamheter inom barn- och ungdomspsykiatri var närvarande förutom deltagande stadsdelsförvaltningar, grundskolor och medarbetare från Europeiska socialfonden.

5. Uppföljning och utvärdering

Extern utvärdering

Projektet har haft en extern utvärderare, Ramboll, som avropats från ESF ramavtal. Ramboll har haft tre fokusområden i sin utvärdering:

- Insatser till målgruppen (elever i årskurs 8-9 med skolfrånvaro),
- metodutveckling och
- samverkan.

Ramboll har tillsammans med projektledaren för ESF-projektet och tidigare ansvarig utredare för ordinarie arbete med SST på socialförvaltningen, förtydligat förändringsteorin som projektet utvärderas ifrån. Detta arbete har förankrats i operativa styrgruppen för projektet som har bjudits in för att reflektera kring projektets mål och utmaningar.

Ramboll har genomfört lokala workshoppar i deltagande stadsdelar kring målgrupp, metod och samverkan. Workshopparna har redovisats i en *nulägesanalys*, vid ett lärseminarium med fokus på samverkan. Styrgruppen med representanter från både grundskola och socialtjänstens öppenverksamhet deltog. Under lärseminariet har förväntningar på projektet lyfts. Det har varit ett bra underlag för att kunna förtydliga vad projektet ska fokusera på.

Ramboll har därefter genomfört en *halvtidsutvärdering* som presenterats vid ett lärseminarium 2021-11-12 där projektägaren, styrgrupps- representanter, projektledaren, projektmedarbetare och ESF-samordnaren deltog. Resultatet från utvärderingen har visat att projektet haft utmaningar i att nå målgruppen. Antalet elever är lägre än planerat, elevernas frånvaro är inledningsvis högre än förväntat och betydligt fler flickor än pojkar har hittills deltagit. Inledningsvis har det varit svårt att få skolorna att aktualisera elever med upprepade eller längre frånvaro som inte var alltför omfattande, eftersom skolorna upplevde att de främst önskade stöd kring målgruppen med en större problematik. Resultatet har med all sannolikhet påverkats av pandemin. Ramboll konstaterar vidare att eleverna som deltagit i projektet uppnår sina mål i handlingsplanen vilket är främsta anledningen till avslut. Så gott som alla deltagare ökar sin närvaro under projekttiden och är nöjda med insatsen.

Rambolls halvtidsutvärdering visar att projektet har bidragit till en mer samordnad metod för elevkartläggning och aktualisering. På en övergripande nivå har flera viktiga förutsättningar för samverkan utvecklats. Det finns fortfarande skillnader inom och mellan stadsdelsområden men dessa har minskat under projekttiden. Projektet har vidare synliggjort framgångsfaktorer kopplat till samverkan mellan skola och socialtjänst

Rambolls rekommendationer och projektets utmaningar kring målgruppen har lyfts både i operativa styrgruppen och i projektgruppen under hela projekttiden. Utifrån dessa har projektet fortsatt att arbeta med att sprida kunskap om vikten av förebyggande arbete för ökad skolnärvaro och involvera skolorna till att aktualisera elever tidigare i frånvaroprocessen.

Projektet har försökt analysera och utreda orsakerna till en överrepresentation av flickor och elever med mer betydande frånvaroproblematik. Det finns ingen tydlig förklaring till att fler flickor deltagit i projektet. När det gäller elever med mer omfattande frånvaro har projektets skolsociologer haft en dialog med grundskolorna kring varje enskild elev och tillsammans gjort bedömningen att skolsociologernas kompletterande stödinsatser kan bidra till minskad frånvaro och ökad måluppfyllelse. Projektet har arbetat med att utveckla och testa lösningar för att skolorna ska aktualisera elever i ett tidigare skede och fortsätta dela lärdomar av samverkan mellan skola och socialtjänst inom och utanför projektet.

Vid halvtidsutvärderingen presenterades en bild som beskrev förutsättningarna för att lyckas i arbetet med att främja skolnärvaro på ett tidigt stadium av frånvaro. Första steget är att *skapa samsyn*, vara överens om vikten av samverkan mellan skola och socialtjänst och hur denna ska se ut. Nästa steg är att komma överens om *vilka metoder* som ska användas och vem som gör vad i arbetet med att främja närvaro. När vi är överens om roller och metod, kan *adekvata insatser* ges till målgruppen av personal med rätt kompetens och leda till samhandling. Utifrån detta synsätt har projektet arbetat.

Rambolls övergripande slutsatser om resultatet i projektet.

Under projektets slutkonferens den 15 juni 2022, presenterade projektets externa utvärderare Ramboll, sin analys av projektets resultat och övergripande slutsatser kring dessa.

Slututvärderingen visar att projektet nått flera målsättningar och genererat goda effekter, både gällande individnivå, metodutveckling och för samverkan mellan skola och socialtjänst.

En betydande majoritet av de elever som deltagit i projektet har ökat sin skolnärvaro under projekttiden. Projektet har däremot inte stöttat lika många elever som planerat. Projektet har nått hälften av det antal deltagare som var planerat. Det finns förklaringar till det låga deltagarantalet. En stor del av det första projektåret ägnades åt att implementera projektverksamheten. Mycket fokus har behövt läggas på samverkan med skolorna för att säkerställa att elever bjuds in till projektet. Därtill har covid-19 pandemin och tillhörande restriktioner påverkat projektgenomförandet.

Ramboll konstaterar att något fler flickor än pojkar har fått insatser genom projektet. 6 av 10 deltagande elever har varit flickor vilket är inom ramen för projektets mål om en jämn könsfördelning. Flera av de elever som deltagit i projektet har initialt haft en högre initial

frånvaro än förväntat. Genomsnittlig initial frånvaro i projektet var 36 procent och tre av tio elever hade en initial frånvaro inom det förväntade intervallet (0-20 procent). Intervallet var baserat på projektets förebyggande syfte att stötta elever innan en betydande frånvaroproblematik uppstått. Det fanns dock en medvetenhet om att det skulle förekomma deltagare med högre frånvaroproblematik än så, givet behovet av stödinsatser för elever med frånvaroproblematik. Samtidigt finns det anledning att inte övertolka uppgifterna om initial frånvaro eftersom det saknats en enhetlig metod för registrering. Ramboll konstaterar vidare att deltagarnas initiala frånvaro har angivits manuellt av respektive skolsociolog och det framgår inte av underlaget vilken period denna gäller. Det saknas information om både periodens längd (ex. 1 vecka, 1 månad, eller 1 termin) samt när perioden var i relation till elevens faktiska aktualisering.

Rambolls slutsats är att det är möjligt att skolsociologer när de registrerat uppgifterna om frånvaro inte utgått från det läge som gällde då eleven aktualiserades. Med detta sagt finns det ändå tecken på att projektet arbetat med fler elever med mer betydande frånvaroproblematik än tänkt. De elever som deltagit i projektet har haft en högre frånvaro än förväntat. Det kan bero på bristande samsyn kring målgruppen men även på skolornas behov av stöd kring dessa elever.

Både elever och vårdnadshavare är nöjda med det stöd som projektet bidragit med. De insatser som erbjudits i projektet är relevanta för målgruppen. Ramboll konstaterar att projektet bidragit till ett mer samordnat stöd till eleverna.

- Genom projektet finns förebyggande metoder för ökad skolnärvaro tillgängliga i staden och stödet till eleverna är mer samordnat med en tydligare process för aktualisering och bättre kartläggningar.
- Tidig samverkan för ökad skolnärvaro har utvecklats via projektet och även strukturer och rutiner för samverkan.
- Personal i skola och socialtjänst har ökad kunskap om varandras verksamheter och roller. Projektet har synliggjort framgångsfaktorer för samverkan mellan skola och socialtjänst.

Rambolls slututvärdering är en viktig del i det implementeringsarbete av projektets metoder och lärdomar som pågår under hösten 2022. Projektets interna uppföljning av insatser till målgruppen

Projektet har följt upp insatserna till målgruppen på både individ – och aggregerad nivå. På individnivå genom månadsrapportering till SCB och ESF, i skolsociologernas statusrapporter till projektledaren varje månad, vid uppföljning av de individuella handlingsplanerna med deltagarna och i den *Excel* som

skolsocionomerna fyllt i vid insatsens början och slut utifrån följande parametrar:

- Kön, årskurs, ålder och skola
- Omfattning av frånvaro vid inskrivning, och vid avslut av insatsen
- Orsaker till frånvaroproblematiken
- Vilka insatser som genomförts och i vilken omfattning
- Resultat av insatsen
- Om målen i handlingsplanen är uppfyllda
- Elevens- och vårdnadshavares uppfattning av insatsen och resultatet

Skolsocionomerna har baserat sina uppgifter om frånvarons omfattning utifrån den information de fått från respektive grundskola när en elev aktualiserats. Skolsocionomerna har med något undantag saknat egna möjligheter att följa upp skolfrånvaron i skolans frånvarosystem. Det har inneburit att den frånvaroprocent som skolsocionom angivit i Excelfilen vid aktualisering av en elev och vid avslut bygger på det underlag som skolan presenterat.

Skolsocionomerna har tagit bort alla personuppgifter innan uppgifterna i Excelfilen redovisats till projektledningen. Excelfilerna har sedan sammanställts till en gemensam fil och utvärderats på aggregerad nivå vid tre tillfällen under projektiden. Ramboll har tagit del av sammanställningen och analyserat resultaten kopplat till målen i projektet. Projektledaren har löpande presenterat resultaten i den operativa styrgruppen och vid behov föreslagit åtgärder.

I statusrapporterna har projektets skolsocionomer beskrivit de aktiviteter som genomförts för att öka kunskapen om socialtjänsten och skolsocialteamens insatser på grundskolan. De har arbetat aktivt för att öka samverkan mellan skola och socialtjänst och bidragit till ökad samsyn kring behov av tidiga förebyggande insatser för att motverka skolfrånvaro.

6. Användande av resultat

Projektledaren och ansvarig utredare för stadens arbete med SST kommer, att arbeta spridning och implementering av projektets lärdomar och resultat under hösten 2022.

Projektet har arbetat nära ordinarie SST-verksamhet vilket underlättar implementering av gjorda erfarenheter och uppnådda resultat. Projektets skolsocionomer har regelbundet förankrat sitt arbete i sina lokala skolsociala team och lagt grunden till och utvecklat modellen för samverkan med grundskolorna i arbetet med tidiga, förebyggande insatser till elever med skolfrånvaro.

Samtliga framtagna dokument i projektet såsom handlingsplan, samtycke, uppdragsförfrågan, uppföljningsmallen för

deltagarredovisning som fylls i vid start och avslut av insats, den visualiserade arbetsgången, verktygslådan, filmen och årshjulet för arbete i skolsociala team kommer att användas i ordinarie verksamhet och anpassas utifrån aktuell målgrupp.

Socialförvaltningen har fortsatt att finansiera ESF-projektets skolsocionomer under hösten 2022. Skolsocionomerna har fortsatt att arbeta med de metoder och rutiner som tagits fram i projektet. Målgruppen har utökats till att omfatta elever i högstadiet, årskurs 7-9, i syfte att nå fler elever med stöd så att de ökar sin skolnärvaro och måluppfyllelse i grundskolan och därmed bli behöriga till fortsatta studier på gymnasiet. Det finns också ett uttalat behov av att implementera projektets metoder och rutiner till elever redan från årskurs 4.

Ett fortsatt arbete med att utveckla det skolsociala teamens arbete i syfte att arbeta mer förebyggande pågår i staden.

Operativa styrgruppens medlemmar har tagit tillvara erfarenheterna i projektet och arbetar aktivt för att initiera skolsociala teaminsatsen tidigt i frånvaroprocessen. Det har också resulterat i att behovet av andra insatser för elever med mer omfattande frånvaroproblematik har blivit tydligare för alla inblandade.

Filmen om skolsociala team kommer att översättas till flera språk för att göra den mer tillgänglig.

Socialförvaltningen kommer under 2023 tillsammans med utbildningsförvaltningen att påbörja arbetet med att revidera den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team, så att metoderna som prövats och utvecklats i projektet tas tillvara. Det finns också en önskan om att behålla en operativ ledningsgrupp för skolsociala team. Denna skulle då ha rektorer och enhetschefer från samtliga stadsdelsområden representerade.

Under hösten 2022 kommer Rambolls utvärdering av ESF-projektet och Marie Cederschiöld högskolas utvärdering av ordinarie SST-arbetet att presenteras vid en gemensam workshop. Resultaten kommer att ligga till grund för utformningen av en stadsövergripande uppföljningsstruktur för SST.

Under projekttiden har det blivit tydligt att det saknas insatser för elever med mer omfattande frånvaro. Skolan har ett uttalat behov att få kompletterande stöd till elever med hög frånvaro och mer omfattande problematik. Dessa stödinsatser behöver vara biståndsbedömda och förutsätter utredning och biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen.

7. Kommentarer och tips

För att nå framgång i ett samverkansprojekt är det viktigt att alla samverkansparter i projektet tidigt utvecklar en samsyn på det problem som ska lösas (i detta projekt insatser till elever med skolfrånvaro) och vilka ansvarsområden som finns.

Skolan har under projektiden uttalat ett behov av att skolsocionomer arbetar med elever med mycket hög frånvaro. Skolsocionomerna i EU-projektet och i de skolsociala teamen har i uppdrag att arbeta med frivilliga förebyggande insatser och riktar därför sitt arbete främst till andra elever (steg 2 i Trier- pyramiden).

För att möta skolans behov av stöd till elever med mer omfattande frånvaro skulle ett utvecklat stöd inom socialtjänsten till båda grupperna (steg 2 och 3 i Trier-pyramiden) innebära att skolan ser att även elever med mer omfattande frånvaro kan och kommer att få hjälp och ett samlat stöd från skolan, socialtjänsten och regionen (barn- och ungdomspsykiatri och habiliteringen).

Skolsocionomerna i SST kan då rikta sina förebyggande och främjande insatser till de tilltänkta eleverna samtidigt som skolan får hjälp med ett samordnat stöd till de elever som de upplever att de behöver mer omfattande hjälp med.

Utvecklingsarbete för ett stärkt stöd till elever med hög skolfrånvaro

För att utveckla stödet till elever med hög skolfrånvaro har socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen tillsammans med två stadsdelsförvaltningar och två grundskoleområden lämnat in en idéskiss till stadsledningskontoret gällande ett socialt investeringsprojekt. Bakgrunden till det är att antalet elever med hög skolfrånvaro har ökat de senaste åren; höstterminen 2017 var det 294 elever i stadens grundskolor som hade en frånvaro på 50 procent eller mer under en termin och höstterminen 2021 hade antalet ökat till 757 elever, samt att både skola och socialtjänst tydligt uttrycker att det befintliga stödet inte räcker till.

Målgruppen för den sociala investeringen är elever i årskurs F-9 i stadens kommunala grundskolor som har en frånvaro på 50 procent eller mer under en termin. Insatsen som avser att utvecklas, med arbetsnamnet skolsociala team plus (SST plus), handlar i korthet om att via ett tvärprofessionellt team bestående av specialpedagoger, psykologer och familjebehandlare erbjuda målgruppen ett holistiskt, intensivt och flexibelt stöd utifrån varje elevs individuella behov. Samverkan över organisationsgränserna mellan skola och socialtjänst med elevens skolgång i fokus är centralt för insatsen.

Det övergripande målet är att SST plus ska leda till att fler elever i årskurs F-9 i Stockholms stad tar del av undervisningen och klarar målen i grundskolan med behörighet till gymnasiet. SST plus är tänkt att vara ett komplement till stadens pågående arbete med skolsociala team och insatser som stabiliserar skolgång för barn och unga som är aktuella inom socialtjänsten. För socialtjänstens del kommer insatsen att ges inom ramen för biståndsbeslut, till skillnad från stödet från de skolsociala teamen som i första hand är förebyggande och ges inom ramen för serviceinsatser.

Styrkor och framgångsfaktorer i projektet:

- Arbetsgången i sig själv är effektiv och fungerar.

- En lättillgänglig resurs till skola, vårdnadshavare och elev.
- Flera vuxna och flera kompetenser samverkar.
- Skolsocionomerna synliggör det som ofta osynliggörs av eleven.
- De olika kartläggningarna gör att skolsocionomerna kan rikta fokus på det som behövs för den specifika eleven istället för att sätta in åtgärder utan att veta vad som brister eller behövs.
- Metoden gör att det skolsociala teamet (skolsocionom och medarbetare på grundskolan, elevhälsan och mentorer) får en helhetssyn på skola, hem, elev och vårdnadshavare vilket också ökar chanserna för att det blir rätt sorts insatser och interventioner som ges

Gjorda erfarenheter och reflektioner

En erfarenhet som några skolsocionomer har gjort, är att skolan ibland inte upplever att vissa elever behöver hjälp (de som har mindre omfattande skolfrånvaro) eftersom andra elever har mer tydliga och uttalade hjälpbehov. Skolorna har också uttryckt behov av samverkan kring insatser och stöd till elever med mer omfattande skolfrånvaro.

De metoder och arbetssätt som projektets skolsocionomer arbetat med visar att det ger resultat att arbeta förebyggande innan problem och svårigheter blivit omfattande.

Ett tips är att börja arbeta i tidigare åldrar, redan i lågstadiet och främst med flickor. Det är angeläget att identifiera hinder och skapa möjligheter för hur man ska nå och arbeta med flickor i tidig ålder för att slippa arbeta med att ”släcka bränder” i senare ålder.

Eftersom pojkarna ofta gör mer väsen av sig, finns tendenser att uppmärksamma och åtgärda problematik i tidig ålder, medan flickornas problem blir synliga först i senare ålder, när deras diagnoser uppmärksammas och beteenden förändras, ofta i äldre åldrar i årskurs 7, 8 och 9.

Det har varit olika stora utmaningar att förankra projektet och målgruppen på deltagande grundskolor och att skapa samsyn kring arbetet med elever med mindre omfattande skolfrånvaro. Skolorna har ibland uttryckt störst behov av stöd till de elever som haft mer omfattande frånvaro. Det har inneburit att skolsocionomerna i förekommande fall varit tvungna att arbeta med de elever som varit mest problematiska och haft de svåraste diagnoserna.

Det finns en risk att elever, med lägre frånvaro och mindre utmaningar, får omfattande problem senare, då man inte uppmärksammat dessa elever tidigare och kunnat arbeta förebyggande vilket vore önskvärt.

De elever som intervjuats i projektet har uttryckt hur viktigt stödet från skolsocionomen varit. Det har varit en person som varit tillgänglig, som stöttat och motiverat och ingett hopp om att lyckas i

skolarbetet. Skolsocionomen har också bidragit med att strukturera skoldagen, ge praktiskt hjälp med läxor och inför prov.

Skolsocionomen har även gett stöd till vårdnadshavare vilket många gånger varit en förutsättning för att eleven ska orka fokusera på ökad skolnärvaro.

Den föräldragrupp som startades i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltningen är ett bra exempel på hur stödet till vårdnadshavare kan utformas.

Det har tagit olika lång tid att implementera den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team på de grundskolor som deltagit i projektet. På någon skola har elevhälsoteamet (EHT) inte förstått eller velat arbeta på ett nytt sätt. När arbetssättet förankrats av skolledningen och en tydlig rutin för samverkan implementerats går det bättre och det är en förhoppning att arbetet fortsätter fungera.

En farhåga är att skolan inte vill fortsätta arbeta enligt SST/ESF arbetsmodell och metod och släpper rutinen efter avslutat projekt.

I ett framtida samverkansprojekt mellan skola-socialtjänst där både medarbetare från socialtjänstens öppna verksamhet och skolrepresentanter ingår i projektgruppen, skulle ägarskapet delas mer lika mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen, och båda parter skulle axla ett mer jämlikt ansvar för uppdraget.

Ett gemensamt ägarskap skulle också underlätta samverkan och implementering av nya metoder och arbetssätt. Vidare skulle en sådan sammansättning av projektmedarbetare öka den gemensamma kunskapen och förståelsen kring skolans pedagogiska uppdrag, socialtjänstens ansvarsområde och rutiner inom samverkansprojektet.

Då sammansättningen av de skolsociala teamen varierar, ställer det krav på att samtliga samverkansparter, är inlästa på det skolsociala teamets arbetsgång och den gemensamma arbetsmodellen för skolsociala team i Stockholms stad.

Efter två års arbete med projektet är det tydligt att skolkuratorerna i deltagande skolor är väl förankrade i den gemensamma arbetsmodellen för SST.

När det gäller övrig skolpersonal är upplevelsen att det fortfarande finns kunskapsluckor gällande den gemensamma arbetsmodellen, hos andra funktioner i elevhälsan, hos skolledningen och hos mentorer/lärare.

Ofta hamnar skolsocionomen i en samordnande och informerande roll kring elever som är aktuella i SST. Detta är en utmaning eftersom kommunikation och nödvändig information behöver flöda åt alla håll i det skolsociala teamet för att skapa bäst effektivitet och på sikt resultat för eleverna. Det är till exempel inte alltid som aktuell information framkommer från skolans sida under exempelvis EHT/SST-möten gällande aktuella elever. Det är i dessa

två mötesformer, som sker regelbundet på skolan, där denna typ av dialog ska ske och dokumenteras i protokoll

Bilagor:

Uppdragsförfrågan, Metodhandbok och Rambolls slututvärdering